

2000

РОКІВ КИЄВА
KIEV - 2000 YEARS OLD

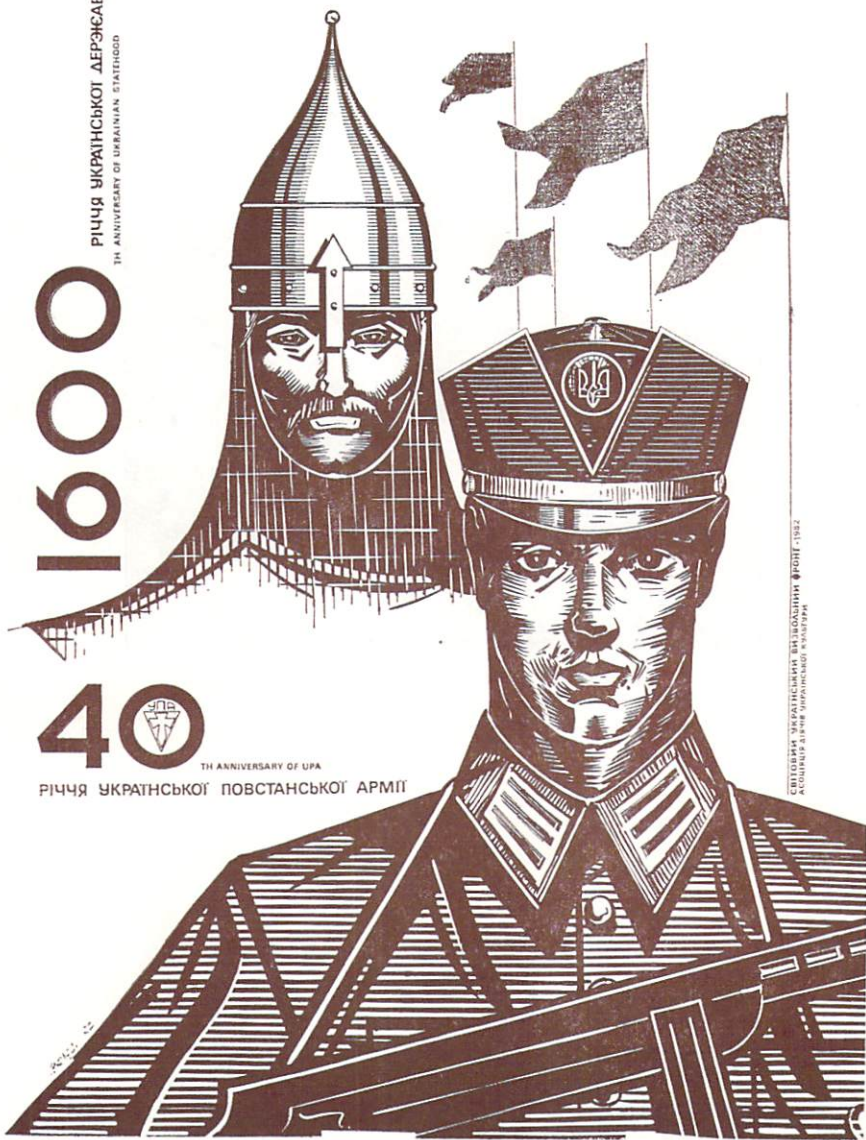
РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ
1TH ANNIVERSARY OF UKRAINIAN STATEHOOD

1600

40

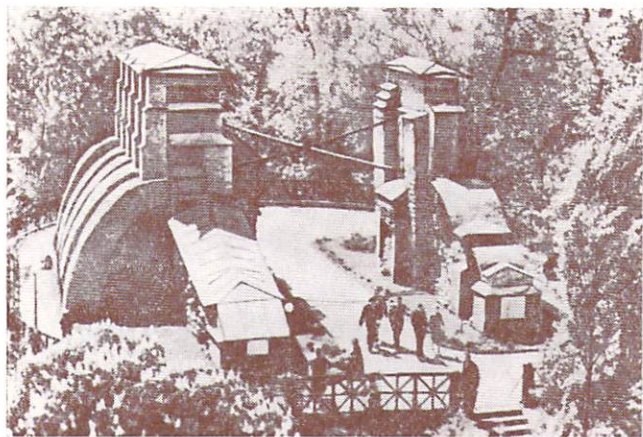
40TH ANNIVERSARY OF UPA

РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

СВІТОВНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ВІСЕСАДНИЙ ФРОНТ 1952
АССОЦИАЦІЯ ВІСЕСАДНИХ ФРОНТІВ

СВІТОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ВИЗВОЛЬНИЙ ФРОНТ
АСОЦІАЦІЯ ДІЯЧІВ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Золоті ворота в Києві — 1037 р.

Друкарня Видавничої Спілки „Гомін України”
Торонто, 1982 р.

У 2000-РІЧЧЯ КИЄВА, 1600-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВ- НОСТИ І 40-РІЧЧЯ УПА

Цього року проминає 40 років від створення збройної сили відновленої української державності Актом 30-го червня 1941 року, яка прийняла назву Української Повстанської Армії — УПА.

Уряд відновленої української держави, очоленої Ярославом Стецьком, хоча розгромлений німцями, ніколи не капітулював ані перед німецькими, ані московськими окупантами. Український нарід, окрилений Організацією Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери, відновлюючи й розбудовуючи свою державу, — поставив опір, а згодом підняв збройне повстання проти загарбників української землі — проти брунатного і червоного імперіялізму Німеччини і Московщини.

Продовж 10 років УПА під командою ген. Романа Шухевича-Чупринки вела нерівну фізично, але незламну духово боротьбу проти Берліну і Москви, яка перемогла лише в наслідок короткозорої політики західніх альянтів, що не добачили найбільшої загрози для світу, якою є московський імперіялізм. Західній світ, вдоволений капітуляцією Німеччини, сподівався, що Москва нагородована жертвами поневоленних народів, буде переживувати їх століттями та залишить решту світу в мирі. Але сталося так, що московська ядерна зброя є тепер готова здібна досягти кожне місце світу і перемінити його в пустиню.

40-річчя УПА є не лише річницею боротьби, геройства і жертвності українського народу за його волю і державність, але є альтернативою ядерній війні, яку підготовляє Москва на загибель Західнього світу. Насильству світ мусить протиставити не лише свою фізичну силу, але головно силу правди, справедливості і волі. Цією силою була озброєна УПА, на прапорах якої стояло гасло: „свобода народам — свобода людині!” Тільки під цим прапором і цією зброєю може перемогти світ волі.

Український нарід покликаний Богом до великої місії. Про це свідчить його історія. 1600 років тому, українські землі

і наші предки анти, що створили першу слов'янську державу, очолену царем Божем, знайшлися в подібній ситуації, яка стала в 1941 році з відновленою державністю Актом 30-го червня. На південних землях України зударилися орди германських готів з азійськими кочовиками — гуннами. Наші предки завзято обороняли свої землі і свою державну незалежність від наїзників. Це була боротьба за наш чорнозем, який притягав голодних чужинців на нашу землю. Але наш нарід перемагав і не уступав із своєї землі. Гунни розбили готів і пішли аж у Західню Європу. Тепер, подібно як 1600 років тому, московська орда перекотилась через Україну і стала наблизатись у серце Європи.

Український нарід, автохтон на своїй землі, коренями своєї культури сягає неоліту України, джерел найстаршої хліборобської культури — трипілья. На цій осілій культурі, на її традиціях розвивалися предки нашого народу в тісних зв'язках із середземноморськими народами великих цивілізацій Греції і Риму. На протязі нової ери виріс епіцентр української державности і культури — Київ, якому минає 2000 років, що став столицею української державности Русь-України.

Москва намагається применшити історію Києва і звести його існування до 1500-річчя, щоб показати себе спадкоємцем Києва — матері городів руських-українських. Москви й московського народу не було і в пов'язанні з 1500-річчям, в якому то часі тільки частина слов'янських племен посунулася на північ, але на землі балтійських і угро-фінських племен. Тоді існувала тільки українська державність антив — союз українських племен, очолений полянами, що згодом прийняли назву русів.

Знаючи правду, Москва пов'язала ювілей Києва із 60-річчям існування своєї червоної імперії — СССР, щоб притемнити образ нашого минулого, нашої історії і славу Києва та України, утопією злиття націй — творення советського народу, тобто московської супернації і її батьківщини СССР і єдиної столиці для всіх республік-провінцій — Москви.

Відмічуючи 40-річчя УПА, ми в першу чергу вияснюємо світові та усвідомлюємо найширшим масам нашого народу, що УПА є ланкою подій нашої історії, що вона виникла як вічне змагання народу до волі і самостійности, до державности, яка в нас існувала найранше з усіх слов'янських народів, бо

1600 років тому, і що Києву не 1000 і не 1500 років, а повних 2000 років.

Ми пригадуємо славу епоху княжо-королівської української державности — Київської Русі-України, Галицько-Волинську державу, Козацько-Гетьманську державу з Запорізькою

Собор св. Софії у Києві.

Січчю, нашу державність 1918-1919 рр. з Українською Народною Республікою і самостійною Гетьманською державою і ми пригадуємо найновішу геройську добу нашої державности — Карпатську Україну 1938-39 рр., Акт 30-го червня 1941 року та УГВР 1944 року і десятирічну збройну боротьбу за неї ОУН-УПА.

Пам'ятаймо, що боротьба наїзників за українську землю не почалася в Другій світовій війні, ані в Першій, ані після

Переяславської угоди, ані не після упадку Києва під ударами татарських орд Батія, чи упадку Галицько-Волинської держави. Історична, літописами віднотована боротьба з наїздами германських готів і кочовиків азійського степу велася 1600 років тому. Тільки чини, боротьба і жертва царя Божа й його воїнів зберегли нашу націю від розгрому та уможливили його нащадкам — князям Києва — Русі-України диктувати умови миру з Царгородом, а Хмельницькому знов відвоювати українську державу 1300 років пізніше і УПА продовжувати боротьбу за ту саму ціль.

Від Божа до Чупринки — це шлях історичної нації, що має місію не лише жити для себе, але й для вільного людства. Через „Київ проти Москви до „Волі народам і людині!”

В цьому році віддаймо належну пошану й поклін всім, хто на протязі віків боролися і згинули за українську землю, за українську державу, за Україну. Різними способами й формами — маніфестаціями, демонстраціями, академіями, студійними конференціями і ін. — по всіх країнах світу, де живуть українці, прославім українських борців, що віддали своє життя за те, щоб жив і був свободним український нарід. Заманіфестуймо нашу єдність з тими, хто боровся і бореться та нашу повсякчасну готовість допомагати їм у боротьбі всіма нашими силами і засобами в Західньому світі.

„Не складемо зброї і не припинемо нашої боротьби доти, доки Україна не буде визволена!” — поклялися воїни УПА. Ціль і завдання боротьби не змінилися протягом багатьох віків, український нарід бореться далше — в Україні й поза її межами — аж до кінця, аж до перемоги!

ВСІ НАШІ СИЛИ НА ДОПОМОГУ УКРАЇНІ!

23-го травня 1982

Президія
Світового Українського Визвольного Фронту
і
Асоціації Діячів Української Культури

З В Е Р Н Е Н Н Я В 40-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

Цієї осені минає 40 років з того часу, коли на українських землях — на Поліссі почала творитися новітня збройна сила українського народу — Українська Повстанська Армія.

Це сталося в тому часі, коли дві ворожі сили — гітлерівська Німеччина і большевицька Москва — зударилися на українській землі за панування над Україною.

І саме тоді — в найважчій ситуації між німецьким молотом і московським ковадлом, що однаково били по Україні, — український нарід підняв свій меч. Проти двох наїзників і окупантів, обох загарбників і поневолювачів.

За свою правду, за волю, за честь, за самостійну незалежну державу!

Молоде українське покоління підняло одверту збройну боротьбу за ті самі ідеї і за ті самі цілі, за які боролися його батьки в 1917-1921 рр., за які боролися наші прадіди в минулих віках — „зродились ми великої години з пожеж війни і з полум'я вогнів...” На кін історії виступили збройно українські націоналісти — наша генерація.

Актом 30-го червня 1941 року волею українського народу вони відновили українську самостійну державу і пішли в бій за неї. Тепер ставав нарід.

Організація Українських Націоналістів, що між двома світовими війнами вела підпільну революційно-визвольну боротьбу, перетворює свої організаційні бойові групи на військові відділи і в такий спосіб дає початок славетній Українській Повстанській Армії. Український нарід дав їй свою повну підтримку та післав у ряди УПА своїх найкращих синів і дочок, що силою і зброєю сотень тисяч воїнів 10 років билася за українську державу згідно з своєю девізою: „здобудеш українську державу, або згинеш у боротьбі за неї!”

На чолі УПА став її головний командир ген. хор. Роман Шухевич-Тарас Чупринка, голова Проводу ОУН і пізніше голова Генерального Секретаріату Української Головної Визвольної Ради (УГВР).

„Українська Повстанська Армія постала з бойових груп ОУН, керованої С. Бандерою, в 1942 році в умовах завзятої боротьби українського народу проти гітлерівських загарбників.

На протязі 1942-1943 рр. в УПА включилися широкі народні маси. УПА стала виразно виявом самостійницької боротьби всього українського народу" (із „Заяви" Головного Командування Української Повстанської Армії, з дня 25-го вересня 1947 року).

З часом українська визвольна боротьба поширюється і посилюється, перетворюється в народне повстання, переходить у визвольну війну всього українського народу. Разом з цим розгортаються й розбудовуються її форми й засяг, що завершилися в 1944 році створенням революційного уряду — УГВР. Визвольну боротьбу поширено на інші поневолені народи, створюючи в 1943 році спільний фронт проти Москви, що пізніше перетворився на Антибільшевицький Блок Народів (АБН).

Ціль і завдання були ясні і виразні: боротися за українську державу проти кожного ворога, за всяких умов — „УПА бореться за самостійну соборну державу, а в спілці з іншими поневоленими народами за самостійні національні держави на їх власних землях. УПА б'є і буде бити всіх тих, хто хоче так чи інакше поневолити Україну". „Свобода народам, свобода людині!" „За самостійну соборну українську державу!" — оце головні напрямні і прапорні кличі УПА.

В травні 1945 року закінчилася Друга світова війна. Але боротьба УПА, ОУН і всього українського народу не припинилася. Змінила лише форми і способи. 5-го березня 1950 року впав у бою головний командир УПА ген. Тарас Чупринка, 15-го жовтня 1959 року з руки московського агента згинув символ і прапор боротьби — Степан Бандера. Але ані ці найбільші втрати, ані великі й важкі втрати, які поніс український визвольний рух на протязі багатьох років боротьби, не заломили фронту Воюючої України.

„Не складемо зброї і не припинемо нашої боротьби доти, доки Україна не буде визволена!" — поклялися воїни Української Національної Революції.

Ціль і завдання української визвольної боротьби не змінилися. Український нарід бореться далі — різними способами і засобами, в різних формах і на різних полях, відтинках і місцях в Україні й поза її межами, також і в московських тюрмах і концтаборах. Прапори, ідеї й цілі боротьби перебирає теперішнє діюче молоде українське покоління, яке виросло на боротьбі, жертві і крові своїх батьків і йде далі — вперед!

Боротьба українського народу з московським окупантом триває. В Україні стоїть твердий непереможний визвольний фронт, другий твердий український національний визвольний фронт стоїть у всьому світі — ОУН в авангарді. Цих фронтів

Головний командир УПА ген. Роман Шухевич-Чупринка

не зломить жодна ворожа сила! Микола Міхновський, Симон Петлюра, Євген Коновалець, Роман Шухевич-Чупринка, Степан Бандера — полум'яні семафори боротьби!

Українська Національна Революція ще не закінчена. Остання дата, дата остаточної й дефінітивної перемоги над Моск-

вою і відвоювання української самостійної держави — ще не поставлена. Але ця дата буде поставлена!

Два рази в цьому столітті український нарід ставав, рвав кайдани і встановляв самостійну державу. Український нарід буде рвати московські кайдани третій раз, буде рвати доти, аж їх розірве, аж „на оновленій землі врага не буде супостата”, аж знов стане володарем і господарем на власній земі, у власній ні від кого незалежній самостійній соборній державі!

Боротьба України з Москвою вимагає сил всього українського народу і всієї української спільноти в усьому світі. Тож постійно розбудовуймо і скріплюймо всі наші національні сили і нашу діяльність та гідно виконуймо ті завдання, які припали нам у Західньому світі. Будьмо твердими, жертобними, чуйними на всякі підступи Москви, що хитрощами і обманом, то насильством і терором і прямим розбоєм, та своїми закордонними висланниками „з циновими гудзиками”, то культобманом намагається втримати Україну в своєму ярмі.

Спільними зусиллями і боротьбою українського народу і всіх українців у всьому світі здобудемо перемогу. І тоді „встане Україна!”

Рік 1982 присвячуємо Українській Повстанській Армії.

ВІЧНА СЛАВА ГЕРОЯМ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ!

ХАЙ ЖИВЕ, БОРЕТЬСЯ І ПЕРЕМАГАЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД!

ХАЙ ЖИВЕ УКРАЇНСЬКА САМОСТІЙНА СОБОРНА ДЕРЖАВА!

5-го березня 1982 р.

**Президія
Світового Українського Визвольного Фронту**

СКІЛЬКИ РОКІВ КИЄВУ?

По суті своїй це питання не є дискусійним: сучасна наука має надійні засоби визначити всі основні етапи у розвитку Києва, й ці хронологічні викладки ніхто не заперечить. Але звідки, ж тоді оті суперечки?

Отже, погляньмо на справу з двох боків. Спочатку — із сучасного наукового.

Вперше люди оселилися на території сучасного Києва 25-30 тисяч років тому (славетна Кирилівська палеологічна стоянка).

2000 років тому, на рубежі нової ери, тут виникла група слов'янських поселень, які пізніше перетворились на місто.

Близько 1400 років тому — на переломі VI і VII століть — було збудовано й Київське городище коштом полянського князя Кия.

11 століть тому — 882 — Київ було проголошено столицею величезної держави.

Як бачимо, серед названих цифр немає ані 2500, ані 1800... Правда, час від часу на сторінках журналів і газет миготять інші дати, що не мають під собою достатньої наукової бази. До таких виступів належить і опублікована в „Орбіті допитливих” за 15 березня 1969 р. стаття проф. Микити Думки, який намагається обґрунтувати 25-сторічний вік нашої столиці. На чому ж базується його твердження?

Професор Думка наводить слова давньогрецького історика Геродота про місто Гелон у країні будинів. Та чи є хоч якісь підстави шукати той Гелон на території Києва, не кажемо вже про те, щоб ототожнювати його з Києвом? Абсолютно ніяких. Навіть якщо погодитися з реальністю Геродотової згадки, що сама по собі викликає сумнів у дослідників.

Професор Думка наводить ще й свідчення Птоломея автора II сторіччя н. е. про Метрополь. І справді, дуже заманлива ідея. Адже „метрополіс” грецькою мовою означає „місто-мати”. А саме ж так зветься в Нестора Літописця Київ — „мати міст”.

Та досить подивитися на справу з дещо іншої позиції, так би мовити, ювілейної, як виникне вже зовсім нова проблема: від чого вести лік рокам? Наведені вище дати базуються на суворій науковій основі, їх ніхто не може заперечити, — але ж якій з них віддати перевагу?

Ось тут і починаються суперечки. Частина дослідників — **і їх найбільше** — **переконана, що вік Києва нараховує 2000 років.** Інші наполягають на цифрі 1400, твердячи, б'ючімто ві-

дома з літописів легенда про Кия та його двох братів і сестру Либідь знаменує початок історії нашого найголовнішого міста. Були й захисники 1100-річчя.

Чия ж позиція правильна?

Насамперед, слід рішуче погодитися з тим, що немає підстав починати літочислення Києва від палеоліту. Кирилівська стоянка — так само, як і численні поселення неоліту, трипільської культури, епохи бронзи і раннього заліза, існували на його території.

Зовсім, інша річ — оті давньослов'янські поселення, що на межі нової ери виникли там, де пізніш утворився центр середньовічного Києва — столиці величезної держави (Старокиївська гора, Замкова гора, Поділ, район Львівської площі). **Ці поселення не припиняли свого існування й по суті продовжують існувати і зараз, ось уже 2000 років.** Саме вони стали Києвом, отже, їхня історія — то невід'ємна частина історії нашої славетної столиці. Тому саме від них і слід міряти вік Києва, що, таким чином налічує двоє тисячоліть.

Дехто, наприклад, каже, що 2000 років тому Київ ще не був містом, що він став ним лише в другій половині I тисячоліття н. е. Ну і що ж? Хіба в цьому справа? Адже і Москва в 1147 р., коли Юрій Долгорукий запрошував туди гостей, теж була не містом, а звичайною феодальною садибою (навіть не селом). Але ж це не перешкодило відсвяткувати її 800-річчя 1947 року. Або ще один приклад: кілька років тому Президія Верховної Ради УРСР перевела до категорії міст селище Рокитне на Київщині. Невже ж мусимо від цього акту починати літочислення Рокитного? Адже з історичних джерел воно відоме давно і в XV — XVII ст. відігравало помітну роль у суспільному житті України. Чи ж маємо все це забути і переkreслити?

Висловлюються й твердження, що вік Києва слід рахувати відтоді, коли він висунувся як політичний центр Наддніпрянщини; коли почав виділятися з-посеред інших поселень, як центр ремісничої і торговельної діяльності нашого народу. Але всі ці міркування не варті й шеляга. Історію будь-якого населеного пункту слід починати відтоді, коли він виник, дарма, що тоді собою являв і яку роль відігравав у суспільному житті, яку назву мав і як складалась його доля в майбутньому. Не заперечую важливі всі дати й усі факти, але вони не мають

абсолютно ніякого значення для виявлення його „дати народження”.

Отже, маємо висновок: історія Києва нараховує 2000 років.

І тут мимовільно підходимо до питання: а як же бути з відзначенням ювілейної дати? Питання складне, бо такої дати, яка б дозволила беззаперечно визначити рік ювілею на жаль, — немає. У цьому відношенні Києву не поталанило.

Правда, виникнення міст, кажучи взагалі, — процес тривалий і ніколи не вкладається в рамку одного року. Тож кожна ювілейна дата завжди має певний елемент умовності. Іноді (дуже рідко) можемо впертися на дату офіційного рескрипту про заснування того чи іншого міста або населеного пункту.

Але Київ позбавлений і такої можливості: перша згадка в джерелах — знаменита легенда про Кия Щека і Хорива — не датована. Отже, залишається одне: взяти умовну дату, як привід для вшанування двохтисячолітньої історії „матері городам руським”.

Михайло Брайчевський

АНТИ — ПЕРШІ ІСТОРИЧНІ ПРЕДКИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

З назвою ант-антос зустрівся вперше А. Погодін у грецькому написі в Пантикапеї з III стол., за босфорського царя Тайрана, а потім у кількох латинських на території нинішньої Угорщини. Одначе, докладні відомості про антив маємо лише з VI стол., від двох авторів, гота Йордана, що жив у візантійській державі, та візантійського автора Прокопія Кесарійського. За інформаціями цих двох авторів, анти займали територію від Озівського моря та вододілу Дінця й Дніпра — на сході, по обох сторонах Дніпра аж по Карпати і верхів'я Дністра — на заході. Ці інформації підтверджують археологічні знахідки Хвойки, що належать до т. зв. Черняхівської культури.

Йордан пише, що анти на заході межують із склявінами, своїми воєнними союзниками, а склявіни живуть на захід від антив, від міста Новіетуна і озера Муризанського, по верхів'я Дністра на сході та по Вислу на півночі. Невідомо, де знахо-

диться це місто Новіетуна та озеро Муризанське, мабуть, десь на Словаччині, ближче до римської границі. Виходило б, що склявіни це історичні білі хорвати та закарпатські словаки. Археологічні знахідки з того часу, виявлені на землі склявінів, належать до так званої Пшеворської культури, що властива території південної Польщі, і сягають на схід по верхів'я Дністра та Бугу. Культура склявінів була рільничо-скотарська, як і антив, тільки дещо нижча.

Не згадується у Йордана та у Прокопія північної межі поселення антив, однак їх суто рільничу культуру, доведена археологічними знахідками, виразно говорить, що та межа не могла переходити поза смугу лісостепу, на якій не могла розвиватися рільничу цивілізація. Таким чином поселення антив обмежувалися з півночі нинішньою етнографічною територією українського народу. Інакше кажучи, анти не жили в смугі суцільного лісу Східної Європи, себто не жили на нинішній території ані російського, ані білоруського народів.

Анти — це були перші історичні предки українського, і тільки українського, народу. Анти — це далекі нащадки наддніпрянських трипільців і недалекі предки історичних русинів, нинішніх українців. Такої самої думки російський советський археолог Третьяков, який пише: „Безсумнівним є тільки те, що політичні союзи антив і склявінів, зв'язані із долею Причорномор'я та Балканського півострова, не могли об'єднати у своїх межах усіх слов'янських племен. Північні слов'янські племена заселяючи верхів'я Дніпра та басейну Висли, лишалися поза межами антського та склявінського союзів”.

У поселеннях антив ми бачимо вже не тільки територію, але також уже й доволі чітко позначені межі українського етнічного масиву: на півночі — з майбутніми росіянами та білорусами, на заході — з історичними предками поляків у верхів'ях Дністра та в доріччі Бугу; на сході ці межі йшли доріччям Дінця, на півдні — Чорним морем та обома узбіччями середніх Карпат. Етнічні межі антив VI стол. вже такі самі, як межі тих слов'янських племен, що увійшли в склад Київської Русі в етнічному розумінні. На думку Третьякова, в той час, себто в періоді від IV до VII століть, етнічна мапа Східної Європи була вже усталізована.

Майже такі самі думки висловлює російський советський археолог Б. Рибаків, один із кращих знавців давнього періоду Київської Русі. „Матеріальні пам'ятки, — пише він, — свідчать,

що культура, створена в VI стол. антськими слов'янами, стала за основу для Київської держави, для багатой та строкатої культури Київської Русі... Багато проявів київського життя X-XI століть входять своїм корінням в антську епоху: рільництво, скотарство, рабство, спалювання рабинь на могилі князя, збірки скарбів і т. д. Київські князі X стол. говорили тією самою мовою, що й анти VI стол., вірили в того самого Перуна, плавали на тих самих „моноксилах” і тими самими антськими водними шляхами”.

Тому, що поселення антів не переходили поза лісостепову смугу Східньої Європи, себто поза північну етнічну межу українського народу, всі українські історики та археологи, як також не-українські (Нідерле), з поважною частиною російських учених, як Спіцин, Греков та інші, ідентифікують антів з безпосередніми предками Русі, русичами-українцями. Греков виразно стверджує, що територією антської культури є смуга українського чорнозему і переходова смуга лісостепу, себто основна етнічна територія українського народу.

Не була тереном антської культури північна смуга суцільного лісу. Ось що пише про це Б. Греков: „Шосте і сьоме століття — це час виявлення власної, оригінальної східньослов'янської, інакше антської або руської культури. Від того часу східні слов'яни в писаних джерелах звуться антами, а один із сирійських письменників, Захарія, називає їх „рос”. Дуже правдоподібно, що один із правих допливів Дніпра, який має назву Рось, зв'язаний з назвою народу „рось”. На такі здогади наводять і археологічні факти, а саме тут, в околиці чорнозему, в смузі переходу лісу, були сприятливі умовини для скорішого росту культури, як у північній лісовій смузі”.

Наукові докази повної ідентичности антів з київськими русинами — тільки з русинами і ні з ким більше — такі переконливі, що годі антів-Русь розтягнути й на інші слов'янські племена, бо на це немає ніяких писемних або археологічних даних. Все ж таки деякі російські дослідники київської Русі конче хочуть бачити ще й інших будівничих цього середньовічного державного та культурного твору.

Ось приклад таких суперечливих висновків. Третьяков погоджується з Грековим, що поселення антів покривалися з територією Київської Русі, очевидно з-перед 882 року, себто перед створенням Київсько-Руської імперії. Він також погоджується з Грековим, що назва дніпрового допливу Рось на Україні у

сирійського письменника Захарії поширилася на державу Київської Русі над середущим Дніпром, одначе, рівночасно пише: „Правобережні племена над середущим Дніпром, в дійсності анти, стали активною і діючою силою, що створила Стару Русь, силою найважливішою, але далеко не єдиною, бо Русь, її економіка, культура, політика, творилися зусиллями всіх східньослов'янських племен, південно-західніх, південно-східніх і північних”.

В іншому місці тієї самої праці Третяков пише, що „Землі верхніє” (назва з „Повісти временних літ”), себто земля Смоленська, Новгородська і область Ростовсько-Суздальська, Руссю, як відомо, не називались”.

Ледве чи можна доказати, що перед постановням Київсько-Руської імперії, себто перед 882-им роком, північні „Землі верхніє” суцільного лісу, культурно й економічно відстали, на яких згодом, уже після постановня імперії, стали формуватися народи російський та білоруський, мали щось спільне з рільниками-антами та київськими русинами, що ці народи були співтворцями економіки, культури й політики Київської Русі, себто держави над середущим Дніпром.

Так само російський советський історик М. Тіхоміров признає, що „в працях советських істориків запанувало переконання про Рос-Росів, Русь, як про давній елемент етнічного життя північного Причорномор'я”, одначе після такого ствердження він розтягає поняття Русі, створеної виключно на антському підложі, як твір усіх трьох східньослов'янських народів з росіянами включно, яких ще тоді на світі не було і предки яких, фінські племена, ще не були та й не могли бути слов'янізовані, бо поміж територією антів та суцільним північним лісом відсутні були будь-які зв'язки, а різниця культур була величезна.

Також старші російські історики і славісти, як Погодін і Шахматов, признавали, що анти — це передусім предки населення нинішньої України, одначе їх слід чомусь уважати за предків усіх східніх слов'ян. Чому? — На це немає доказів.

Анти — це предки виключно українського народу, а їх поселення покриваються виключно з Київською Руссю, з нинішньою Україною в етнічному розумінні.

Відносно висока культура антів та їх переємника, населення Київської Русі, була найвищою в цій частині Європи внаслідок геополітичного положення: близько Чорного моря, злуче-

ного з Середземним морем, у східній частині якого виростили культури єгипетська, месопотамська, фінікійська, жидівська та грецька.

До країни наддніпрянських антів-русичів, що лажала на перехресті різних цивілізацій, вже в половині першого тисячоліття по Христі і навіть скорше просякало з візантійської держави, а на західні землі таки прямо з римської держави, християнство. Прокопій Кесарійський у своєму творі „Про готську війну” (III, 14) пише, що релігія антів була синтезом монотеїзму та культу сил природи. „Вони вірують, — пише Прокопій, — що є тільки один Бог, творець блискавок, володар всього, і йому приносять в жертву биків та виконують інші священні обряди... Вони почитають ріки й німфи і всяких демонів”. Творець-Бог, вірили анти, дає людині всякі дари, тому він Даждь-Бог. Він дає передусім плоди землі. Недарма всі діти тої багатой руської землі у „Слові о полку Ігоревім” звуться Даждь-божими внуками.

Анти VI століття — це перший дебют предків русинів-українців на європейській історичній арені. На політичну арену Східньої Європи вивезли їх візантійські письменники тоді, коли стали вони докучливими сусідами візантійсько-римської держави.

Під час гунської навали анти зуміли нав'язати з гуннами співжиття, і вони, оминувши територію антів, перейшли в Угорський низ. Серед гунів анти навіть були носіями вищої цивілізації. Проте, не пощастило антам з аварами, які по ослабленні гунів десь у половині VI стол. теж вступили на територію антів, прямуючи з постійною ціллю тюркських племен в Угорський низ. Тоді анти над середущим Дніпром, з околиць Києва, не охоплювали в своєму державному союзі антів із нинішніх західніх українських земель, Галичини та Волині. Ці західні анти, у „Повісті временних літ” називані дулібами, мали свій власний Волинський Союз, столицею якого, на думку Я. Пастернака, було місто Пліснеськ (пізніше Пліснесько) коло Підгорець, недалеко Золочева. Автори, звані в „Повісті временних літ” обрами, увійшовши в затяжний конфлікт з дулібами, дико знущалися над ними, запрягали їхніх жінок до возів та плугів. Далекий відгомін про варварство обрив дійшов до наших часів у волинському фолклорі.

Микола Чубатий

БОЖ — ЦАР АНТІВ

Біля витоків нової ери велике плем'я слов'ян міцною ходою вийшло на авансцену світової історії. Перші згадки про наших пращурів знаходимо вже в творах римських та грецьких авторів — Плінія Старшого, Таціта, Птоломея; у них слов'яни виступають під іменем венедів. Але ці повідомлення надто сухі та схематичні, вони обмежуються загальними даними щодо розселення слов'янських племен. Жодного конкретного епізоду з їхньої історії там не знаходимо.

Докладніші й різноманітніші свідчення стародавніх письменників про склавів та антів — слов'ян IV-VII століть. Вони не лише дозволяють визначити територію їхнього мешкання, але й подають цікаві відомості про суспільний лад, звичаї, культуру і, нарешті, про політичні події в їхньому житті. Деяких антських і склавінських діячів ми знаємо й на ймення: то вже початок слов'янської історії у власному розумінні слова. Найдавніший епізод цієї історії пов'язаний з іменем антського царя Бож, або, як ще його називають, — Буса.

Жив Бож у середині та другій половині IV ст. То був бурхливий час, що увійшов до світової історії з назвою „великого переселення народів”. У всіх напрямках рухалися численні маси різних за походженням і етнічною приналежністю племен. Вони сунули густою хмарою в пошуках нових земель. В умовах складного, неусталеного життя і кардинальних соціальних зрушень формувалися перші „варварські” держави слов'ян, германців, кельтів, аланів та інших народів.

На півдні Східньої Європи утворилися два великі об'єднання племен — Антське в Лісостепу і Готське в Надчорномор'ї. Вони протистояли одне одному як основні політичні контрагенти. Першим відомим нам зверхником Антського союзу був Бож, згадуваний в історичних джерелах у зв'язку з війною проти готів.

Дата його народження нам невідома, натомість точно знаємо рік його смерти: 385. Помер він, однак, уже немолодим: разом з ним, повідомляє стародавній історик, мусіли вмерти його сини. Скільки років могло бути Божові на той момент? Сорок? Сорок п'ять? Мабуть, не менше, бо слід думати, що серед його синів були вже й дорослі, які після батькової смерти могли претендувати на його престол. Отже, народився Бож, напевно, ще в першій половині сторіччя.

Він був антським царем. Так його допіру називає готський письменник Йордан, твір якого, писаний латиною, є для нас головним джерелом інформації. Автор вживає поряд з ім'ям Бога термін „рек”.

З приводу соціального становища Бога історики сперечалися досить активно. Ті, що прагнуть до архаїзації антського суспільства й наділяли його рисами родового ладу, вважали Бога (як і інших слов'янських королів) одним із численних племінних ватажків, що стояли на чолі дрібних і досить ефемерних об'єднань. Так, приміром, один з українських археологів пропонував зарахувати Бога до числа „багатьох вожаків, які пройнялися ворожнечою до готів...”

Але така думка спростовується самим Йорданом. Розповідаючи про смерть Бога, він згадує 70 можновладців з оточення антського царя, які були страчені разом з ним, і яких він називає вже не рексами, а приматами (вельможами) — „приматес суй”. Отже, йдеться не про рівноправних ватажків, що лише тимчасово визнали владу одного вождя. Йдеться про почет Бога, його підданців, які мусіли підкорятися королеві. Таким чином, то був таки справжній володар, що мав у своїх руках політичну владу над певною частиною слов'янського населення. Згадаймо, що інший ранньосередньовічний автор, Феофілат Сімокатта, розповідаючи про слов'янського короля Ардагаста, твердить, що він „володів своєю країною”; цей же письменник згадує „підданців” іншого зверхника Мусокія і т. д.

Якою ж була країна Бога? Чи був то маленький клаптик, загублений десь серед східнослов'янської стихії, чи, може, влада його поширювалася на всі (або майже на всі) антські пемена?

Слід підкреслити, що антське об'єднання племен було досить великим. Свідченням цього є, поміж іншим, відомості про чисельність його армій. Стародавні історики — Прокопій, Менандр та інші — згадують антські війська, що нараховували кілька десятків тисяч. Цілком зрозуміло, що населення, спроможне того часу виставити такі з'єднання, мало становити щонайменше мільйон мешканців.

Йордан згадує Бога в зв'язку з описом гото-антської війни. До цього конфлікту, очевидно, були втягнені всі анти, принаймні основна їхня частина. Але жодного іншого антського короля, який діяв би одночасно й паралельно з Богом, готський історик не називає. Отже, їх просто не існувало: були

сини — спадкоємці Божа, були можновладці з почту, але суперників-рексів — жодного. Виступаючи проти антів, готи виступали проти Божа. Бож і анти в уяві Йордана — поняття рівномаштабні.

Територію, де жили антські племена, історик Йордан визначає „від Дністра до Дніпра”. Інші матеріали, які є в нашому розпорядженні (в тому числі, археологічні), дозволяють уточнити: переважно в межах лісостепової смуги. Це — Середня Наддніпрянщина, Поділля, Південна Волинь, Галичина. Ці землі й становили країну Божа, сферу його влади. Її населення справді досягло розмірів, відповідних повідомленням візантійців.

Хто ж були анти? Насамперед — східні слов'яни (розрізняючи антів і склавів, стародавні письменники вперше засвідчують поділ слов'янства на дві основні частини — західню й східню). Але нам цього не досить: постає, передусім, питання, в якому відношенні анти стоять до східнього слов'янства загалом, до пізньої Русі та її структурних елементів?

Не може бути сумніву, що антська група племен, яка займала лісостепові простори, складала лише південну частину східньослов'янського етнічного масиву. Ті племена, які жили в Поліссі (в басейні Прип'яті, Десни, Сейму, — поступово просувались напівніч, — у горішню Наддніпрянщину та у сточище Верхньої Оки) — до антського об'єднання не входили й мали життєвий уклад, відмінний від антського (це дуже добре відомо археологам). **Отже годі ставити знак рівності між антами і східніми слов'янами загалом, як це намагалися раніше робити деякі вчені.**

Не може бути сумніву, що прямими нащадками антів справді є сучасні українці, бо територія антів повністю вписується в межі етнічної території українського народу. Антська культура демонструє нам, зрештою, той тип, що пізніше виявився властивим для української етнографії: саме в цей час формується знайомий нам характер житлової споруди, виробничий і побутовий реманент, деякі типові деталі одягу тощо. Отже, нащадки антів утворили той етнічний осередок, довкола якого відбувався процес становлення української народності, але не тільки вони. Територія антів виявляється значно вужчою від території України; тобто, українська народність як історичне утворення часів розвиненого феодалізму, всотала до себе й ряд інших груп східньослов'янського населення, що пережили епоху Київської Русі.

Нащадки антів виступають у літописах під іменем полян і так званої південно-західньої групи літописних племен (уличі, тиверці, дуліби, волиняни, бужани, білі хорвати). Оце й був той етнічний ареал, який утворив країну, що в IV ст. перебувала під владою Божа.

Де містився центр держави? Де перебувала ставка антського царя? Жодних конкретних повідомлень у джерелах не знаходимо; поки що можливі лише припущення на підставі побічних даних. Колись мені здавалося, що це могла бути Південна Волинь. Недарма ж арабський автор X століття Масуді, кажучи про оті далекі часи, саме волинян (Валінана) називає пануючим племенем серед слов'ян. У Південній Волині сконцентровані й археологічні пам'ятки, безпосередньо пов'язані з антською суспільною верхівкою IV-V століть, зокрема найбагатші скарби. Там же, біля Крем'янця, виявлено єдине відоме нам досі князівське поховання тих часів.

А чи такі вже, скажімо, випадкові, топонімічні назви? Поблизу Крем'янця є й досі Божа гора. Нині назва ця, цілком природно асоціюється в народі із словом „Бог”. Але хіба не логічно припустити, що названо її на честь Божа, антського царя, який загинув 385 року в боротьбі проти чужоземних загарбників? Аналогій у нашій історії безліч: Київ город, Боричів Тік, Тур'я Балка, Щекова гора і т. п.

Взаємини антів з готами були напружені протягом усього IV ст. В середині його готську „державу” очолював Германа-ріх — найзнаменитіший з усіх готських королів. Йордан твердить, що йому підкорялися вся Східня Європа, в тому числі й анти. Але ми добре знаємо, що в подібних питаннях цей автор — придворний історик готських володарів, що мав за мету всіляко оспівувати їхню велич і звитяги, — вимагає дуже критичного ставлення. Бо 385 року — через десятиріччя після смерті Германа-ріха — його наступник і спадкоємець Вітімір (Вінітар) лише прагнув підкорити антські племена. Саме з цим вузлом подій і зв'язується діяльність Божа, який очолив боротьбу наших далеких пращурів проти готського наїзду.

Спочатку військові дії розвивалися успішно для слов'ян: антське військо на чолі з королем Божем здобуло перемогу й поставило готів у скрутне становище. Але згодом Вітімірові пощастило домогтися зламу в ході подій на свою користь. Бож потрапив у полон до Вітіміра, який наказав розп'ясти його разом із синами й 70 можновладцями „для остраху, аби тіла

страчених подвоїли жах переможених". Але скористатися своєю перемогою готи так і не змогли; дуже скоро після смерти антського короля, ще того ж таки 385 року, вони зазнали страшного розгрому з боку гунів і змушені були відійти далеко на захід.

Так трагічно увірвалося життя Божа — першого відомого на ймення державного діяча антської історії. Але пам'ять про нього жила в свідомості нащадків. Рівно через вісім сторіч після жорстокої страти антського володаря, тобто 1185 року, його ім'я згадав геніяльний автор „Слова о полку Ігоревім” — у зв'язку з нещасним походом сіверського князя проти половців, що в XII ст. посіли в наших південних степах місце давніх готів.

Автор безсмертної поеми пише про готських дівчат, які „бреньчали руським златом”, награбованим в Ігоря, оспівують часи Буса (Божа). Жменька готських нащадків, що на той час лишалася в Криму та Тмугарокані (туди, до речі, безуспішно прапнув сіверський князь), добре пам'ятала гото-слов'янські війни й перемогу свого Вітімїра над антським королем; радіючи з трагедії Ігоря, вони тепер злорадо тріюмфували.

Думки великого київського поета цілком зрозумілі й разом з тим — дуже цікаві. Подібно до стародавнього Божа-Буса, Ігор Святославич виступив проти чужинців: як і той, він спочатку мав успіх, але надалі мусів до дна випити гіркий келих поразки.

Так у горнілі далеких героїчних і часом трагічних подій славні пращурі наші утверджували свій нарід як велику історичну силу, котрій судилося визначне майбутнє.

Михайло Брайчевський

ЧОМУ ОКУПАНТИ ВИЗНАЛИ КИЄВУ 1500-РІЧЧЯ І ЯК ЙОГО ВІДМІЧУЮТЬ?

Наука давно визнала, що слов'янські безперервні поселення характеру торговельного і ремісничого на території Києва існують із початків нашої ери, тобто вже в першому столітті до народження Христа. Немає щодо цього факту заперечень навіть найвизначніших московських археологів. І немає заперечень іншого факту, що в тому часі на землях теперішніх московського і білоруського народів слов'ян ще не

було. Слов'янські племена посунулись на північ із заходу та півдня аж в другій половині тисячоліття після народження Христа. Отже відмічувати 2000-річчя Києва як початку поселень „матері городів руських” для Москви незручно, бо це

Мирон Левицький. Княжі дружинники. Олія.

означає в сучасному назовництві „матері міст українських”. І як тоді говорити про „дружбу трьох братнів народів — російського, білоруського та українського”, коли про таку „дружбу” і „єдність” говорити не можна.

КП ССРСР дала інструкцію діалектично навітлити факти та „вяснити”, що поселення Києва визначити треба аж від часу появи городських валів і його ролі державного характеру з часів князя Кия, легендарність якого із літописних джерел,

підкріплена новими дослідками та археологічними доказами, тепер доведена, як історична.

В 1947 році КП ССРСР відмітила 800-річчя Москви. В 1147 році Юрій Долгорукий оснував там першу оселю, в якій приймав своїх гостей. Міським поселенням стала Москва на переломі 12 і 13 століть і тільки в 13-му столітті Москва стала столицею Суздальсько-Володимирівського князівства, приймаючи згодом назву Великого Москов. Князівства. Але ці факти не перешкаджали московським вченим, а радше КП ССРСР починати появу своєї столиці не від часу її ролі як городища, укріпленого ровами, чи як столиці, а як поселення, на якому починалося перше життя майбутнього міста.

Так визначають вік міста усі народи, в усіх країнах Європи та усього світу. Тільки Києву не вільно рахувати віку від часу його значних торговельних і ремісничих поселень, а обов'язково треба чекати пів тисячі років, щоб йому визначити дату, до якої в якійсь мірі можна було б примазатись племенам на угрофінських і балтських землях, що навіть в часі Київської Русі та по упадку Києва назви Русь не вживали. Була земля Великого Новгороду, було Московське Князівство, було Полоцьке князівство і Смоленське князівство, але тільки нащадки антських племен, об'єднаних центром Київської землі, були Руссю-Україною. Формування московської нації пов'язане тісно з формуванням Володимиро-Суздальського князівства, а згодом Великого-Московського, з завершенням процесу митисації вятичів з угрофінами Оки і Поволжа та геноциду над новгородськими словенами і перетоплення турко-татарських племен волго-уральського простору. Цей процес, формований абсолютною владою держави, скристалізований у п'ятнадцятому і шіснадцятому сторіччях, дав у висліді новотвір національного характеру, що його можна за мовою назвати слов'янським, а за характером расовим і культурним московським; який ніякого відношення до Київської Русі-України не мав і не має, крім факту, що частина його територій входили в склад Київської імперії.

КП ССРСР визначає завдання не лише кадрам КП і Комсомолу, адміністраційному апаратові, поетам, письменникам, образотворчим мистцям, але теж і вченим, історикам, археологам, економістам. Вона плянує не лише сучасність, не тільки майбутнє, але, в міру нових плянів, переосмислює минуле.

Процес творення московської нації — незакінчений. Саме

сучасний режим висунув теорію „зближення культур” народів ССРСР, теорію російської мови як „другої рідної”, для всіх народів ССРСР, і остаточно „злиття націй” через „дружбу націй” ССРСР і їх переселення, як колись новгородців, під претекстом „будови комунізму”, „допомоги народам братам” і „спільної батьківщини ССРСР”.

Під цим гаслом відбувається святкування 1500-річчя Києва, як процесу єднання „трьох братніх народів”, що коренем своїм сягають „однієї давньоруської народности” і визволені „старшим братом” із чужого ярма, змагають до поновного злиття і об’єднання в одному „советському (московському) народі”.

До 1970-их років КП ССРСР дозволяла підсоветським археологам шукати коренів слов’янства (східних слов’ян), починаючи з доби бронзи (трипільська культура), з пізньої бронзи (комарівська, білогрудівська та чорноліська культури), в залізній добі уважали слов’янськими лісостепові племена Скитської імперії (скити орачі). Бездискусійно приймали за Прокопієм Кессарійським, за Маврикієм Стратегом, Менандром, Йорданом та іншими істориками і сучасниками античності, що вони не тільки слов’яни, але, що вони мають мову слов’янську, звичаї і з усіх слов’ян найхоробріші. Створену ними, т. зв. черняхівську культуру вважали виключно слов’янською, на основі якої розвинулася не лише культура Київської Русі, але й її державна організація, що мала свої традиції в антській державі, очоленій в IV столітті королем Божом (згинув 1385 р. у битві з Вінітарем, ватажком готів).

Не тільки історики, але й найвидатніші археологи українські та московські обстоювали й багато із живих даліше обстоюють свої погляди. Згадати б тільки такі імена як Хвойко, Грушевський, Пастернак, Петров, Баран, Брайчевський, Махно, Смішко з українських, а Шпіцін, Шахматов, Греков, Рибаків, Симонович і ряд інших, московських авторів.

Деякі з них, як Третьяков, не резигнуючи зі своїх тез про формацію східних слов’ян на українському лісостепу, під тиском нової політики КП ССРСР в останніх працях поширюють прабатьківщину східних слов’ян поза раніше визначені ними межі на північних землях Полісся, приписуваних балтицьким племенам (балтам).

Рівночасно, дехто з московських археологів, що раніше підтримували тезу про слов’янські поселення торговельно-ремісничого типу Києва від початків нової ери, погоджуються, з

огляду на московські імперські інтереси, визнавати Київ містом від того століття, коли його оточили городськими валами і ровами (Рибаков). Для підтримання свого престижу, цей автор рівночасно заявляє, що Київ був важливим поселенням вже від початків, а то й до нової ери. Заяву таку зложив учений у звичайній газеті з приводу святкування „1500-річчя Києва”, а не в будь-якій науковій праці.

От що пише названий раніше Б. А. Рибаков у своїй праці „Анти і Київська Русь”: „Анти VI ст. можемо трактувати як частину слов'янських племен, об'єднаних під цим загальним іменем, як предків значної частини східних слов'ян.

Спільність антської мови зі слов'янськими підтверджена не лише сучасниками, але й збереженими до нашого часу рядом антських імен. Правда, всі ті імена дійшли до нас в латинізованій або грекізованій формі, одначе маємо величезну кількість порівняльного матеріялу, за яким легко й точно можна відтворити первісну форму.

Ант Доброгаст (таксиарх грецької флоти в 555 р.), ант Всегорд (візантійський полководець), антські князі Бож і Межамир, брат останнього Келагаст та інші антські імена, що мають ряд руських та загальнослов'янських аналогій, остаточно переконують нас в тому, що анти в VI ст. говорили мовою, надзвичайно близькою до мови давніх руських документів епохи Київської Русі. З цього випливає, що в антах VI-VII ст. ми маємо прямих предків тих східнослов'янських племен, із яких декілька століть пізніше постала Київська держава”.

Дальше Рибаков каже: „...Анти не тільки предки східних слов'ян, але творці усієї їхньої культури. Попередниками Олега та Ігора були Межамир, Ідарич, Хвалибуд і невідомі нам по іменах власники дніпровських скарбів.

На початках IX ст. набіги грабіжників-норман, приманених багатствами Києва та його оточення, норманів, що ледве ступили в ту стадію розвитку, яку придніпровські слов'яни уже відживали, ніякої епохи не створили і не могли залишити.

Варяги не могли дати ніякої нової культури, не могли вплинути на економію, на соціальну структуру: горстка шукачів пригод попала в стару, оформлену придніпровську культуру і скоро розпливлася в ній. „Вар'яжське дріжджа” — це фальшивий міт, створений норманістами та підтримуваний сучасними імперіялістами. Прототипом для створення держави Ярослава Мудрого почали наростати не в IX ст., а за триста років

до варягів, дякуючи чому історію Київської Русі треба починати не від Рурика й Олега, а від Божа і Межамира, із перших походів на Візантію в VI ст”.

Претенсії норманістів до української історії виявляються в запереченні слов'янського первня антів і приписування їх черняхівської культури, ними створеної в українському Лісостепу, готам. Норманську теорію щодо антів витягнув із арсеналу німецьких і польських імперіялістів, захований за параваном школи Грушевського, О. Пріцак із своїм епігоном Б. Струмінським.

Тому, що Грушевським вони тільки заслоняються, але не визнають українських авторитетів, наведемо їм опінію чужинця, найвизначнішого поруч Брайчевського знавця черняхівської культури, археолога Е. О. Симоновича. В статті „Північне Причорномор'я і слов'яни анти”, поміщеній в журналі „Археологія” (ч. 2, 1971 р.) цей автор пише: „...Спроби оголосити готськими тисячі пам'яток черняхівської культури на терені Лісостепу і частково степів України від західніх кордонів СРСР до Сіверського Дінця не допомагають з'ясуванню історичної правди. Безперечно, неможливо припустити, щоб нечисленне чужорідне населення відсталих північних районів Європи створило монолітну високорозвинену культуру, ареол якої охоплює величезні простори України. Вірогідніше, що ці пам'ятки залишені, як свідчать писемні джерела, незліченними племенами слов'ян-антів. Слов'янський тип культури, що виникла до появи окремих готських дружин, не підлягає сумніву. Єдність соціально-економічного розвитку, всебічні зв'язки сприяли культурно-етнічній консолідації місцевих племен, які можна вважати слов'янськими. Готське вторгнення не розколало, а лише сцементувало співдружність ранніх слов'ян у боротьбі проти спільного ворога. Саме цим племенам і належать перші осілі хліборобсько-скотарські поселення на узбережжі Чорного моря, які з'явилися у період ослаблення Римської імперії II-III ст. н. е. і продовжували існувати там у пізніші часи”.

„...Дані антропології, вказуючи на більшу близькість черняхівців до слов'янських племен-полян, ніж до сарматських і германських серій кісткових залишків, такому висновкові не перечать”.

Ми навели цитати видатних вчених — археологів, голоси яких щодо генези слов'янської прабатьківщини на українському Лісостепу, заглушують кар'єристи імперських інструкцій в

науці, завданням яких пересунути визначені і прийняті межі прабатьківщини слов'ян із півдня українського Лісостепу та зльокалізувати їх між Вислою, Прип'яттю та середнім Придніпров'ям, примістити у центрі сучасних етнічних земель Польщі, Білорусі, України і Московщини. Ізза цієї „теорії”, появляються праці археологів, які, заперечуючи норманську теорію на ними визначених „слов'янських” землях (балтів та угрофінів), підтримують готську теорію походження антів та ними створеної черняхівської культури, на землях українського Лісостепу, який раніше входив у склад Скитської імперії, на сході — сарматам, на півдні — готам, а на заході — тракам.

Завданням цієї тенденції є відмовити українцям права вважати антів предками русів-українців, а разом із тим права на родовід найстаршої слов'янської державности, яка 1600 років тому була очолена династією короля Божа, який згинув у боротьбі з готами. Останні були розгромлені гунами і прогнані зі степів України. Антська держава не розпалася в IV столітті. Анти з іншими слов'янськими племенами зуміли не лише оборонитися від ворожих наїздів, але в VI і VII століттях зломити найбільшу потугу Східньоримської імперії і зайняти урожайні землі Балканського півострова та створити нові держави.

Коли болгарський нарід відмічував недавно 1300-річчя своєї державности і подібну річницю міг би відмічувати словенський нарід, що створив державу Само, чеський і словацький нарід — 1150-річчя моравської держави і польський нарід 1060-річчя історичної Польщі, тоді тільки український нарід своєю державністю сягає рівно 1600 років у минуле, історично потвердженою хроніками своїх сусідів та науковими дослідками археологів, що виявили черняхівську культуру як вияв високої цивілізації першої української державности антів.

КП ССРСР вирішила в 1982 р. відмітити 1500-річчя Києва. Ми вже згадували на початку причину такої звуженої дати історії Києва від початків його перших безпереривних слов'янських поселень. Ми вже згадували, що ці перші поселення — поселення виключно предків українського народу. Та й чи можемо ми мовчати, коли окупанти проголосили 1500-річчя Києва тільки для того, щоб проповідувати з тієї нагоди „дружбу російського та українського народів”, будувати у Києві „Пам'ятник слави” на пошану „Вітчизняної війни”, засмічувати площі Києва пам'ятниками „героїв” московської окупації Укра-

їни — кримінальними злочинцями — лєнінами, ватутінами та їм подібних „визволителів” Києва”.

З нагоди 1500-річчя Києва, там проголошеного, не відновлено ані однієї знищеної ними, пам’ятки старого Києва. Не відтво-

Золотоверхий Михайлівський собор у Києві, зруйнований москалями в 1934 році.

рено його краси, не зремонтвано руїни Успенської церкви Печерської лаври, церкви Спаса на Берестові, чи Видубецького Монастиря Михайлівський собор, не відновлено зруйнованого

в 1934 році Золотоверхого Михайлівського собору. Тенденційно заслонено висотними будовами історичний краєвид Києва та його найважливіші пам'ятки. Обліплено будинки Києва таблицями історії „Жовтневої революції“, „будови комунізму“, „дружби народів“, а ціле „святкування“ 1500-річчя Києва і видана в останніх двох роках „ювілейна“ література, призначена „змаганням за виробництво“.

Така дійсність в Україні, і в тому часі, коли рани війни виликували народи, столиці яких були зрівняні зі землею. Варшава відбудована до останньої пам'ятки її історії. Відбудований Берлін, Дрезден і Кельн у Німеччині. Тільки в Україні з нагоди „1500-річчя Києва“ продовжують окупанти руйнувати її столицю і затирати її минуле.

Є одиниці на еміграції, що хочуть промовчати московській геноцид нашої столиці і не зводити з Москвою бою, мовляв це „затемнює“ наші святкування 1000-річчя християнства України. Не затемнює, а роз'яснює, панове норманісти. Роз'яснює тому, що битва з Москвою за Київ і державність України-Руси є підготовою до ювілею 1000-річчя удержавлення християнства в Україні, яке відбудеться аж за шість років. А тепер в 1982 році, треба оборонити Україну-Русь, оборонити Київ та їх предків антів і українську державність.

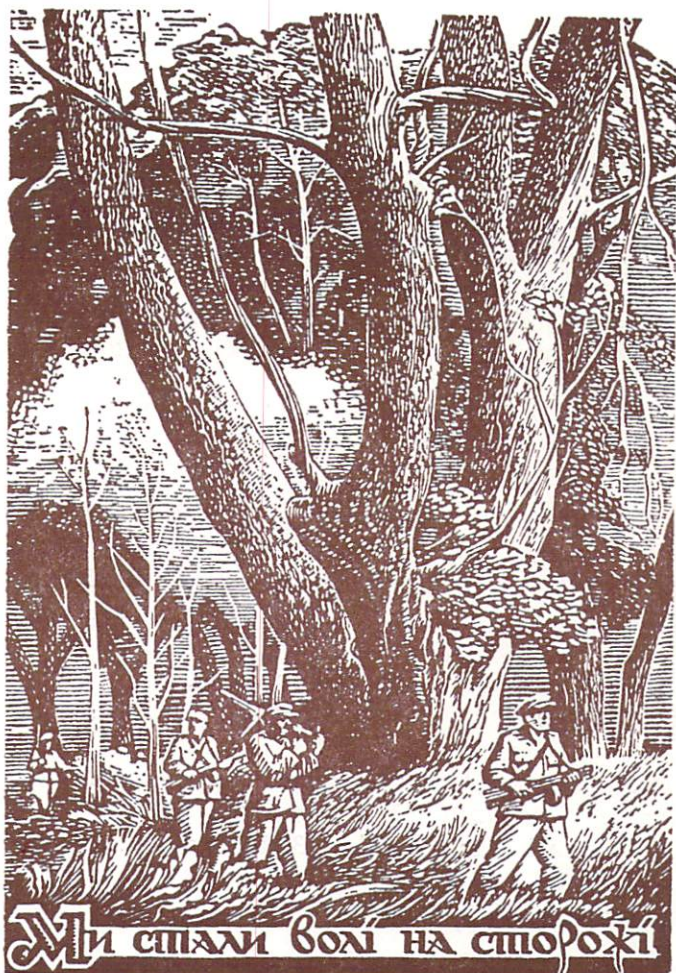
Москва напевно не буде мовчати в 1988 році, якщо доживе її імперія, і голоситиме 1000-річчя московського-руського православ'я. Чому відкладати битву на потім. На чий млин виливають воду ті всі, що голови радять ховати у пісок. Звичайно, це тактика тих же самих, що пів тисячі років української історії приписали готам і починають історію України від варяжських завойовників. В науці є місце на різні теорії. Але нація мусить боронити свою правду і голову пхати в пісок нам не вільно. Рішення СКВУ відмітити 2000-річчя Києва та 1600-річчя української державности (Анти-Русь-Україна) і Звернення в 40-річчя УПА, Звернення Світового Українського Визвольного Фронту і Асоціації Діячів Української Культури в ці історичні дати — ювілей 1000-річчя удержавлення християнства в Україні-Русі лише вияснює і приготовлює, а не притемнює.

Богдан Стебельський

З М І С Т

У 2000-річчя Києва, 1600-річчя української державности і 40-річчя УПА (Звернення Президії Світового Українського Визвольного Фронту і Асоціації Діячів Української Культури)	3
Звернення в 40-річчя Української Повстанської Армії (Президія Світового Українського Визвольного Фронту) 7	
Михайло Брайчевський. <i>Скільки років Києву?</i> („Молодь України”, 1969 р.)	11
Микола Чубатий. <i>Анти — перші історичні предки українського народу.</i> („Княжа Русь-Україна та виникнення трьох східнослов'янських націй”. Нью Йорк-Париж. 1964 р.)	14
Михайло Брайчевський. <i>Бож — цар антів.</i> („Молодь України”, 1967 р., ч. 204)	18
Богдан Стебельський. <i>Чому окупанти визначили Києву 1500-річчя і як його відмічують?</i> („Література і Мистецтво”, ч. 3. 1982 р.)	22

Ціна \$0.50

Ми спали вої на спорожі